

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
296. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Csülörtök
1932. évi december 29

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedés díj* címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalón 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Tizenhatmilliárd Franciaország költségvetési hiánya

Megelőzni!

Karácsony másodnapján Erdélyben két helyen is fellobbant a kommunista lángolás. Brassóban lobbant fel és Kolozsvárt lángolt fel.

Ezekkel a fellángolásokkal számolni kellett. Azok, akik világos szemmel és logikus agyval figyelik az eseményeket, azok már várják is ezeket a fellángolásokat. Be kellett következniük, mert a világ-jelenségek sohasem izoláltak és így Romániának is el kellett érkeznie elégedetlensége megnyilvánulásának ehhez a fokához és ehhez a formájához és be kellett következniük már csak azért is, mert Románia semmit sem tett az ellen, hogy az elkéseredettség paroxizmusig ne érjen. Az, ami a „kommunista veszedelem” elfojtására eddig itt történt, régi és rossz recept szerint való kuruzslás mindössze. Erőszakkal, terrorral, a mozgalmaknak hatalmi erővel való elfojtásával eredményre jutni sohasem lehet. A római jog is megállapította már, hogy az erőszak sohasem szül megnyugvást, ellenben mindig újabb és újabb erőszak-erupciókkal válaszol.

Üldözik és büntetik a kommunizmus tanának hirdetőit és követőit, de nem tesznek semmit abban az irányban, hogy a kommunizmus mellé csak azok szegődjenek, akik fellegásban és ideológiában tényleg kommunis-ták. Tagadhatatlan: széles és nagy folyam-má dagadt Romániában a kommunista mozgalom és az eszme harcra kész szeptája hadseregek létszámára emlékeztető tömeg ma már, de az s igaz, hogy az ország „kommunistáinak” csak egy igen kis töredéke „kommunista”, míg a tan mellé sorakozottak legnagyobb része mindössze „szimpatizáns”. Ezeket a szimpatizánsokat, azokat, akik azért szegődtek a hívők mellé, mert valahova csak szegődni kell annak, akit seholy sem fogadnak be és el kell helyezkedni annak, akiért senki semmit sem tesz, vissza lehetett volna tartani, ha vissza tarták volna tartani. A szimpatizáns a munkanélküli és az élet megkorbácsolja. A szimpatizáns az, aki nem hisz és nem érti, miben kellene hinni, csak vakon szalad a megváltás ígérete felé. Ha ebben az országban lenne közmunka és ha ebben az országban munkanélküli segélyek, létminimumok sovány kenyeren tartanak a sehova kapaszkodni már nem tudó nyomorultak, nem lenne ennyi szimpatizáns és így nem lenne annyi — kommunista.

Nem vagyunk elfogultak és így igazán nem hiszünk, hogy a munkanélküli segély, vagy a nagy arányú közmunka meg tudná állítani a társadalom evolúciójának romániai kifejlődését, de állíthatjuk és ezt hittől hiszünk, hogy a párt, — amely ezer tiltó akadály és százezer börtön réme ellenére is van és terebélyesedik — nem lenne olyan erős és olyan átgigó hatalmu, mint amilyenre érett.

Nem vagyunk ipari ország és így az elproletarizálódott tömegek itt sohasem lehetnek olyan nagyok és hatalmasak, mint a nyugati országokban, de veszedelmesnek ugyanolyan veszedelmesek, mert — ugyanúgy és ugyanannyira munkanélküliek. A munkanélküliség kinja nem enyhébb akkor, ha a munkanélküli földmunkás és agrárius és éppen ezért nem szabad a kormányzatnak arra a kézenlomos álláspontra helyezkedni, hogy a bolsevizmusnak Románia területén nincs igazi talaja, már csak azért sem, mert Romániának nincs számottevő ipari munkássága.

A szimpatizánsból is hívó lesz a végén és az agrár-forradalmár is éppen úgy tud robbanni, mint ahogyan az ipari-munkás most a nyugati gazdasági és társadalmi rendszerét előbb-utóbb felrobbantja és éppen ezért nem sokat, sőt semmit sem ér a levegőbe, vagy az elő testbe röptetett rendőrgolyó, de sokat érne, ha a szimpatizánsok szeptáját leszerelné a

Nagyarányu munkanélküli tüntetések Brassóban és Kolozsváron

A rendőrség mindkét helyen tetteles közbelépéssel és riasztó lövésekkel oszlatta szét a felvonuló tüntetőket Brassóban is és Kolozsváron is több tüntetőt őrizetbe vettek

Brassó, december 27.

Karácsony másodnapján hétfőn reggel kilenc órára a brassói munkanélküliek népgyűlést hívtak össze a Gyár-utca 10 szám alatt levő Mátyás-vendéglőbe. A gyűlést előzőleg bejelentették ugyan a rendőrségen, de ott beleegyező választ nem kaptak. Ekkor — a rendőrségen kapott információk szerint — a munkanélküliek táncos teadélután hirdettek a bejelentett gyűlés helyett. Állítólag plakátokat is ragasztottak, amin a teadélutánt bebarangozzák.

Ennek ellenére hétfőn reggel a munkásság özönléni kezdett a Gyár-utcai gyűléshelyre. Ott azonban erős karhatalmi kirándeltság állta el útjukat és szétoszlásra szólította fel a tömeget. A vezetőket tiltakoztak ez ellen, azzal érvelve, hogy Romániában gyűlékezési szabadság van, különben pedig ők szabályosan be is jelentették a gyűlést. A rendőrség azonban nem akceptálta érvelésüket és erőiesen szétoszlásra szólította fel a tömeget.

Erre a munkások egyrésze kiadta a jelzőt:

— Ki az utcára!
Hamarosan 100—150 főnyi tömeg verődött össze a „Munkát, kenyeret!” „Állami munkanélküli segélyt!”, „Le a háborúval!” felirású táblákkal tüntető menetben a Vasut-utca felé indultak, majd különböző munkásindulókat, a kommunista Internacionálét énekelve, a város központja felé nyomultak.

Alig értek azonban a Vasut-utca végére, amikor a rendőrség ismét útjukat állította. A tüntetők ekkor visszahátráltak, megkerülték az utcát, majd a Kut-ucán vonulak ismét fel. Mikor a rendőrség itt is útjukat állította, a felvonulók tömege a Malom-utca felé vette útját, ahol egyenest a szociáldemokrata munkásotthon elé vonultak.

A munkások itt csendes tüntetést akartak rendezni, megtorlasképpen azért, hogy a szociáldemokraták kivonulnak a munkanélküliek bizottságából és bevonulnak a városi segélybizottságba, ahol — szerintük — nem képviselték kellően a munkásság érdekeit.

Még a Gyár-utcán történt, hogy kisebb összeütközés volt a felvonuló munkások és a szociáldemokrata között, amit az robbantott ki, hogy Cretu szociáldemokrata vezér

munkanélküliség szisztematikus segélyezése és a közmunka rendszerének tervszerű kiépítése. Elmondottuk a szót Kolozsvár és Brassó meleg vérfohamának nyomán, bár tudjuk, hogy hiába mondtuk el.

A hatalom azon az állásponton van, hogy itt nincs és nem is lesz kommunista lángolás, holott máris van és egyre erősödik az a moz-

rópiratokat kezdett osztogatni. A rópiratok állítólag a dolgozó blokkisták, valamint a munkanélküli bizottság ellen szóltak.

Ekor történt, hogy néhány ifj munkás nekirohant Cretunak s kitépte kezéből az ellenük irt rópiratokat, sőt tetteles is inzultáltak a szociáldemokrata vezért.

Emiatt robbant aztán ki a szociáldemokraták munkásotthona előtt is a komolyabb tüntetés, főleg akkor, amikor a munkások megfudták, hogy az otthont rendőrség őrzi s a bennlevő párttagok barrikádokat emelnek a bejáratok elé. A tüntető menetek azonban csak az eleje tudott benyomulni a munkásotthon udvarára, míg a tömeg nagyobb részét a gyorsan felfejlődött rendőri kordon visszazsoritotta.

Az udvaron belül pedig ugyancsak a rendőrség próbálta visszazsorítani a benyomult munkásokat is, akiket nagy erővel próbáltak visszatartani. Az udvar belsejéből hangos jajveszékelt hallatszott ki, mire a kinrekedt munkásság társai védelmében nekirohant a rendőrségnek.

Formális és veszedelmesen komoly közeli harc kezdődött ekkor a tüntetők és a karhatalom között.

Nagy tömeg munkás megkisérelte a szociáldemokrata épületének megrohamozását.

Heves jelenetek kezdődtek, amit még inkább szított az is, hogy az egyik rendőrt, amint revolverének agyával ütlegel-

ni kezdett egy munkást, a fegyver véletlenül elsült s ekkor egész sortűz kezdődött.

A rendőrség riasztó lövésekkel próbálta a munkásságot leszerelni, ez azonban nem sikerült, amennyiben azok kövekkel s botokkal a szociáldemokraták helyiségének ablakait kezdték bezúzni s csak a rendőrség kíméletlen erőnye akadályozta meg, hogy súlyosabb kárt nem okoztak a munkásotthonban.

Időközben megkezdődtek a helyszíni őrizetbevételek, amelynek során nyolc személyt letartóztattak s a szigurancára szállították őket. A nyolc személy közül kettőt lakásukról vittek a rendőrségre.

Tekintettel arra, hogy karácsony három napján hivatali munkaszünet van, a letartóztatott, illetve kihallgatás és nyomozás céljából őrizetbe vett tüntetőket csak szerdán szállítják át az ügyészségre. A rendőrségi kihallgatások az ünnep ellenére — soron kívül — megkezdődtek, azonban azokról egyelőre a nyomozás érdekében semmit nem közölnek a nyilvánossággal. Ugyancsak nem közlik annak a négy-öt munkásnak a nevét sem, akik a rendőrség szerint szintén résztvettek a tüntetésben, illetve irányítói voltak annak, de sikerült a rendőrség karjaiból megmenekülniük. Kézrekerítésük érdekében a sziguranca a legerélyesebb nyomozást vezette be.

A kolozsvári izgalmas demonstráció

Kolozsvár, december 27.

A brassói munkanélküliek és a karhatalom hétfői utcai harca nem volt elszigetelt jelenség: e bus, fekete karácsony során az ország egyéb részein is fel-fel lángolt a kenyertelen munkások elkésere-dése. A tüntetések és a hatósággal való szembeszállást talán éppen a békének és megértésnek ez az ünnepe váltotta ki, azzal a kontrasztjával, amely az éhezést és kétségbeesést karácsonykor még erősebben elviselhetetlenné és kínzóvá teszi.

Kolozsvári jelentés szerint Erdély fő-

galom, amelyről a „hivatalos” a nyugodt pozíció biztonságában stereotip szürke hangon elfuvalázza, hogy nincs. Azért sincs.

Tessék tehát tudomásul venni, hogy nincs. A sortűz nem sortűz, valódi és hamisítatlan sortűz, hanem csak szalvé, amelyet karácsony másodnapján Kolozsvárt és Brassóban éppen csak úgy ni, a levegőbe durrantottak

városában vasárnap, az ünnep első napján robbantak ki a szenvedélyek. A nap délutánjára a szakszervezetek helyiségébe előadást hirdettek, amelynek megtartására igen nagyszámu munkáscsoport gyűlt egybe. Mielőtt azonban az előadás megkezdődhetett volna, a sziguranca nagy készséggel megjelent a helyszínen és szétzavarta a tömeget.

Az állambiztonsági hivatalnak ezt az intézkedését a munkások rendkívüli felháborodással fogadták és hangosan tüntetni kezdték a megszokott határozottsággal fellépő karhatalmi közegek ellen. Majd a tömeg hármass sorokba fejlődött fel és a szakszervezetek helyisége elől a Fő-terre vonult. Utközben a mintegy 150 főnyi processzió kommunista indulókat énekel, éltette a szovjeteket és tüntetett a terror ellen.

A Corso-mozi előtt a menethez egy másik munkáscsoport csatlakozott s az ilyenképpen felszaporodott demonstrálók hangulata mind szenvedélyesebbé vált.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-
rén idegzsákák stb ellen. Csakis
eredeti csomagolásban ár-
sítják. Minden dobozban az
erős jelzésével ellá-
tott 2 kapszula (os-
tyában) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban.

Az egyik munkás a tömeg állandóan meg-
megülő helyeslése közben szónokolni
kezdett. Alig mondhatott el azonban né-
hány mondatot, előlépett Hódecs rendőr-
őrmester és a szónokot le akarta tartó-
ztatni.

A tömeg a munkás védelmére kelt, rá-
támadt a rendőrőrmesterre, aki a du-

lakodás során súlyosan megsebesült.

Csakhamar formális közelharc fejlődött
ki, jobbra-balra csattantak az ütések s
több munkás véresen hagyta ott a szin-
teret.

Hódecs őrmester szorongatott helyzetében
előrántotta revolverét s többször is a le-
vegőbe lőtt.

Ugy a tüntetés, mint a riasztó lövések
rendkívüli pánikot okoztak az utcán
békésen sétáló közönség körében.

Az ünnepi csendet nők és gyermekek
sikolya verte fel s Kolozsvár béke front-
járól mindenki riadtan menekült haza.

Végül a demonstrációnak az időközben
megérkezett újabb rendőrszolgálat vetette
véget. A szónokot, akivel kapcsolatban
az utcai harc kirobbant, nem sikerült le-
tartóztatni, mert a tömeg elűzte. El-
lenben négy ifjúnokást a rendőrség őri-
zetbe vett.

A tüntetést követő éjjel és hétfőn egész
napon át a rendőrség állandó készenlét-
ben állott, mert a kolozsvári munkásság
hangulata rendkívül feszült.

Véres munkászavargás Irországbán

100 ember megsebesült

Dublin, december 27.

Véres munkászavargások játszódtak le a
karácsonyi ünnepek alatt az írországi Kilruss
városkában. Két szakszervezeti csoport valami
munkabérekért miatti nézeteltérésbe kevere-
dett s a vitát tetlegességgel folytatták. A
munkásság két ellenséges csoportra oszlott és

formális utcai harcot vívott egymással.

A fékezett tömeg felforgatta az utcán
közlekedő járműveket, az autókát pozdorjává
zúzta, majd épületekbe tört be és több lakás
berendezését rombolta össze. A munkásfor-
dalomnak csak a kivezényelt karhatalom erő-
s beavatkozása vetett véget. A elkeveredett
utcai harcokban 100 ember megsebesült.

Igy néz ki az a bizonyos érdekképviseleti rendszer

Az új magyar választói törvény szerint
200 mandátum lesz, ebből 50 fölött nem
a választók döntenek

Budapest, december 27.

A Reggel című budapesti hétfői lap je-
lentése szerint az új magyar választójogi
javaslatot csak az ősz folyamán terjesz-
zik parlament elé. A Reggel értesülése
szerint a választójogi reform megalkotá-
sáig parlamenti választások, amelyek raj-
túttá szerencsére érnék az országot, már nem
lesznek, s a legközelebbi választás csak a

reform keresztülvitele után történhetik
meg. A választójogi reform titkos szava-
zást biztosít, de ennek hatását a kormány
ellensúlyozza azzal, hogy
a képviselői mandátumok számát 200-
ban állapítja meg és a 200 mandátum
negyed részét, azaz 50 mandátumot el-
dön a választóktól, mert azokat az ér-
dekképviseletek hivatalos szakmai kép-

viselői útján töltik be.

A Reggel azonban bizonyosra veszi, hogy
a választójogi reformjavaslatot 1933 őszén
okvetlenül betérjesztik és megszavazzák.

Bethlent berlini követé
akarták kinevezni

A Mai Nap közli azt a fantasztikusnak
látzó hírt, hogy Gömbös Gyula minisz-
terelnök a magyar diplomáciai kar át-
szervezésével kapcsolatban Bethlen István

Kétszáz darab ezrest ettek meg az egerek

Nagykikinda, december 27

A rejtegetett pénz pénteken kevés hi-
ján súlyos családi drámának lett az oko-
zója, mert amint az már nem egy esetben
történt,

az eldugott ezreket szétrágták az ege-
rek.

Jegerics Dusan jómódu kiskindai gazdál-
kodó, aki a városhoz közelfekvő tanyáján
lakik, évek során át körülbelül kétszáz-
ezer dinárt takarított meg, amit csupa ez-
resben őrizgetett a szekrényben. Hosszu
időn keresztül ő maga sem nézett utána
a pénznek, de a felesége attól tartva, hogy
a magános szálláson rablók támadják meg
őket és elviszik a pénzt, kivette a szek-
rényből és egy kis faláda alá helyezve, a
kamarában rejtette el.

Jegerics néhány hét óta egy szomszédos
tanyára alkudozott és már annyira jutot-
tak az alkuvál, hogy az egyik kikindai
ügyvéddel el is készítették az adásvételi
szerződést. Jegericsnek csak le kellett
volna fizetnie a körülbelül huszezer di-
nárt kivevő illetékeket. Kisietett a tanya-
ra és kérte feleségétől a pénzt. A felesége
teljes biztonsággal ment be a kamarába,
sőt utközben még dicsekedett is vele:

— Látd, mennyivel okosabb helyre tet-
tem én el a pénzt, mintha a szekrényben
őriztük volna.

Amikor azonban felnyitotta a ládacska
tetejét, hangos sikoltozással hőkent visz-
sza, mert
az ezresek helyett csak papirrongyokat
talált.

Sirva vallotta be urának, hogy mi történt,
mire Jegerics hirtelen mérgében felkapta
a kamarában heverő baltát és azzal
agyon akarta vágni az asszonyt, aki
azonban az ütés előtt elmenekült.

Az elkeveredett gazda
erre kötelelve elő és a kamra egyik
szegére felakasztotta magát.

Szerencsére az asszony sikoltozása fel-
keltette a szomszédok figyelmét és még
idejében levágták a kötélről, ekkor azon-
ban a jó tanyai kupaletanács azt állapí-
totta meg, hogy nemcsak a kétszáz-
darab ezres veszett el, hanem még meg is
fogják őket pénzrongálás címén büntetni.

grófot Magyarország berlini nagykövete-
vé akarta kinevezni. A követi méltóságot
fel is ajánlották Bethlennek, aki azonban
nem vállalta a megbízatást.

Jegerics félelmében a megmaradt pénz-
roncsokat a trágyadombba jó mélyen a
trágya alá dugta, azután bement az ügy-
védjéhez Kikindára és sirva panaszkodott el-
neki az esetet. — Amikor elmondotta
az ügyvédnek azt is, hogy a büntetés-
től való félelmében a trágya alá rejtette
a maradékokat, az ügyvéd felvilágosította,
hogy a Narodna Banka beváltja a legkis-
sebb pénzmaradékokat is, erre lóhalálába
sietett megint a tanyára és kiásta a hulla-
dékokat, azokat azonban az erős trágya-
lé akkorra már annyira szétmarta, hogy
felismerhetetlenné váltak.

Jegerics keserűségében
újabb öngyilkosságot akart elkövetni,
ebben azonban megakadályozták,

de mert a buskomorság jelei szemmel lá-
thatólag észrevehetőek rajta, családja és
barátjai őrizet alá vették a tönkrement
gazdát.

Ma döntenek a letartóztatott mar- gittaiak sorsáról

Nagyvárad, december 27.

Több ízben beszámoltunk már a margittai
munkásletartóztatásokról. A nagyváradi
ügyészség ma dönt a 18 letartóztatott sorsá-
ról. Az ügy Popovici vizsgálóbíró előtt van
és valószínű, hogy szabadlábra helyezik őket,
tekintettel arra, hogy semminemű beígazolt
vád ellenük nincsen.

— Hasszorulás, rossz emésztés, erős
bomlási és erjedési folyamat a gyomorbeli-
huzamban, bélbaktérium- és gyomorsav-
túltengés a természetes „Ferenc József”
keserűviz használata mellett visszaféjlő-
nek. Számos orvos a Ferenc József vizet
mindkétnemű felnőtteknek és iskolás
gyermekeknek kitűnő sikerrel rendeli. A
Ferenc József keserűviz gyógyszertárak-
ban, drogériákban és fűszerüzletekben
kapható.

TOMCSA SÁNDOR:

Kalandom azzal az emberrel, akiben a kedély tartja a lelket

Igy kívülről ez a borbélyüzlet is csak
olyan volt, mint a többi.

Gyakran jártam el az üzlet előtt éjjel is
táppal is és leggyakrabban az volt a különös,
hogy a kirakatba egyszer egy cédula került
ilyen felirattal: „Felveszek erősebb fiút ta-
nulónak” mellyel egy időben konstátáltam,
hogy ettől kezdve éjszakára a bejárati rolló
nem volt lehúzva.

A minap éjjel — éjjel után mentem haza.
Utam a borbélyüzlet előtt viitt el, melybe
önkéntelenül is mindig bepillantottam s
mely éjszakánként csak egyik lehúzott rolló-
val olyan volt, mint félszemű arc, mely
mereven bámul bele az éjszakába.

Ezt láttam: az üzletajtón a függöny félre
volt huzva és az ajtóban ingben egy ember
ült. Két munkára támaszkodva, luge mel-
lén szét volt nyitva, arcát a lehelletétől pá-
rás üveg miatt nem láthattam.

A mozgásba menekültem: meggyorsított-
am lépteimet, mikor a szél egy „halló” fosz-
lányait verte füleimhez.

— Mit akar? — kérdeztem olyan hangsúly-
val melyből szerettem volna ha kiérzi,
hogy a zsebemben szorongatom egyetlen
fegyveremet — a szemüvegem alumínium
tokját.

— Jöjjen be kérem — mondta elfuló lé-
legzettel — hideg van.

Csak egy ing volt rajta, mely a combja
közepéig ért. Egyik lába meerve állt előre
a levegőben és jó arasszal rövidebb volt
mint a másik. Lábleje deformálódott és tér-
de helyén nagy vörös forradásos sebhely
éktelenkedett.

Hát csak álltam és nem tudtam mire gon-

doljak. Egy köhögő félmeztelen nyomorék,
aki beszólt éjjel után és akinek a ruháit
nem láttam sehol... Áldozat, vagy örült?

Aztán kezdett csendesedni, végre megszól-
talt ziháló, zsiros hangja. Elég sablonosan
kezdte. Így:

— A fene egye meg kérem, kikapcsolták
a villanyomat. — Még egy kicsit köhögött,
aztán fáradtan leült.

Bár nem siettem, mégis megsűrgettem,
hogy miben lehetek szolgálatára.

— Nagyon szépen megkértem önt — és a
kezét összetette — segítsen nekem lefeküdni.

— Kérem — mondtam és a kanapé széles
ségét egybevetve az én emberem térfogatá-
val, hihetetlenül csóváltam meg a fejemet.
Különbén is mit kell ide segítség, csak vé-
gig tud fekédni a padon?

Nemsokára aztán megoldódott a rejtély.

Az én emberem elvászorgott a műhely
végébe, hol fellebbemített egy függönyt. A
függöny egy lyukat takart, melybe éppen
csak hogy belefért egy ágy. Igen ám, de a
nyílásnál az ágy feje volt, mely azt teljesen
elfoglalta, úgy, hogy aki be akart jutni az
ágyba, az ágyfáját meg kellett másznia Er-
re az öreg a rossz lábával képtelen volt,
ezért kellett neki segítség.

Fel téhát munkára. De hol kezdjem? Az
öreg lehetett jó nyolevan kiló, nem lehet
csak úgy derékon kapni és behuppanítani
az ágyba. Nem volt más mit tennem, az ágy
lábánál négykézlábra ereszkedtem és azt
mondtam az öregnek, hogy lépjen rá. Még
szép tőle, hogy mielőtt rálépett volna meg-
törülte a lábát. Mikor az öreg rajtam állt,
mondtam, hogy dőljön rá hassal az ágy fá-

jára, aztán lassan emelni kezdtem. Mikor
súlypontja az ágyfáján túl került, a többi
már gyerekjáték volt. Az öreg előre kapá-
rástá magát az ágyban, nekem csak az a
dolgom volt, hogy tartsam a rossz lábát, ne-
hogy megsérüljön.

— Kész? — kérdeztem és megmozgattam a
hátamat.

— Kész mondta — és jóleső nyögéssel be-
bújt a paplan alá.

Már jöttem volna el, mikor megszólalt:

— Lesz szives adni egy cigarettát?

Bár reggelre tartogattam, mégis eltörtem

azt az egyet és felét odanyújtottam, amit ő
finom, megértő mosollyal fogadott.

Általában, hogy bekerülhetett az ágyba,
teljesen megváltozott. Élénkebb lett, hangja
nyugodt volt, mondatai peregetek. Aprókat ka-
cagott és kétségienül valami őt derűt ér-
zett az ember kisugározni belőle, mert rövi-
desen kiderült, hogy ő az az ember, akiben
a kedély tartja a lelket.

Lucknál — ahogy mondták csuf luckos
időben — egy dum-dumot kapott a térdébe,
mely azt teljesen szétronscolta. Négyezer
operálták, a lába megkurult és merev lett.
A mankóiba bele van véve a megsebesülé-
sének dátuma és egy-egy hatalmas káromko-
dás, melyek közül az egyik általános vonat-
kozású és inkább antimilitarista felfogásban
van megszerkesztve, a másik személyre szóló
és egy ajánlat van öntve meglepően plasztik-
us és tömör szavakba. A reális ajánlat a
néhai orosz hadsereg főparancsnokának van
megtelve.

— Nekem szabad kérem — kacagott — ne-
kem tulajdonképpen már minden szabad,
mert én meg vagyok löve. Nekem minden
szabad, mert én három évig haldokoltam, ne-
kem minden szabad, csak — élni nem. A
nyavalya essék belé uram — csapott át
peszimizmusha — nem bírok élni, ma holnap
meg kell döglök, pedig meg vagyok löve.
Igy mondtam „lőve”, és megint kacagott, ka-
cagott...

Ugy álltam ott az ágy fejénél, mint egy or-

vos, valami delirizáló haldokló mellett

Aztán elmondta, hogy mikor visszajött a
kórházból, még első üzlete volt, „jártak is
a rokkantakhoz nem mondom”, de hogy tu-
lajdonképpen nem tudott dolgozni, elmarad-
tak a vendégek. Minir lejjebb csúszott, nem
rég jött ide ebbe a „putikba”. Akkor, mi-
kor a cédula kikerült a kirakatba, hogy
„erősebb fiú tanulónak felvétetik” akkor,
mikor tapasztaltam, hogy éjszakánként a rol-
ló nincs lehúva. Mert kell neki segítsen neki
lefeküdni és csak nem huzhatja magára a rol-
lót?

Ömaga dolgozni nem tud, csak ül nap-
bosszat a kanapén végig fektetve azon rossz
lábát, a vállának támasztva „Csákót” és
„Bimbót”. Így nevezi tudniillik a mankóit.

Csak ül naphosszat és kötelességszerűen szó-
val tartja azt a pár vendéget, akik még ke-
gyeletből hozzájárnak. A segéd urak rende-
sen megszöknék tőle. Egyrészt, mert nála el-
felejtik a borotválást, másrészt, mert a szer-
ződésbe bele van véve, hogy őt minden este
be kell segíteni az ágyba és minden reggel
ki kell segíteni belőle. A legborzasztóbb,
hogy hét órákor, mikor a segéd távozik, le
kell fekédni, mert ha nem, úgy jár, mint
ma, órákig kell várjon valakire.

Aztán amit még mondott, nem érdemes.

Hogy rokkant nyugdíjat nem kap. Hogy
semmi kedvezményt nem élvez. Hogy üzle-
téért bért fizetni nem tud. Hogy mozogni
nem tud. Hogy a berendezés adoba le van
foglaltva. Hogy egy hét múlva árverezik.
Fantosán karácsony szombatján. Hogy csak
a kedély tartja benne a lelket. És hogy éhen
fog dögni.

Igy mondta:

— Kérem én három évig haldokoltam, egy
tábornok kezét fogott velem és valami fő-
hegység megcsókolt. Kérem nekem szép
üzletet volt, tőkém, három segédem, szép
nem ittam, nem kártyáztam és mégis
éhen kell döglökjek...

Mit lehet itt csinálni?

A reggelre tartogatott fél cigarettámat le-
tettem az asztalkára és csendesen távoztam.

Vizsgálatot indítanak az Első Temesvári Takarékpénztár ellen

Temesvár, december 27. Jelentette a B. L., hogy feljelentések alapján az Első Temesvári Takarékpénztár ellen vizsgálatot rendelt el a temesvári ügyészség. A temesvári törvényszék vizsgálóbírája kihallgatások foganatosítása után úgy határozott, hogy megvizsgálja a bank könyveit és azokból akar meggyőződést szerezni, hogy a feljelentésben foglalt szabálytalanságok valóban megtörténtek-e?

Oceánrepülés returjeggyel

London, december hó 27. Gerald Patrick Deane angol pilóta az a vakmerő tervvel foglalkozik, hogy 40 óra leforgása alatt kétszer repül át az oceánt s ezzel az oceánrepülések történetében példátlanul álló rekordot teremti.

Terve szerint az írországi Corkból indulna és Amerikába való megérkezése után csak éppen benzinkészletét egészítené ki is azonnal startolna visszafelé.

Az angol pilóta a fantasztikus kalandra Wodehouse-Temple konzervatív politikusot vinné magával utasként.

Venizelos Mussolinitől tanulni akar

Páris, december 27. Athénből Párisba érkezett jelentések szerint Venizelos néhány napon belül Olaszországba utazik és Rómába látogat el. Az olasz hivatalos jelentés szerint Venizelos azért utazik Olaszországba, hogy a helyszínen egy néhány olaszországban kitűnően beváltott rendszert tanulmányozhasson.

Venizelosnak az a terve, hogy ezeket az olasz újításokat Görögországban meghonosítsa.

Romlott vér az átmeneti korszak szenvedései

A legszebb korban, jóval megőregedés előtt, egy eléggé hatalmas vértörlés támadja meg a női szervezetet s amely magával hozza: a méhízület, az ajuást, a szívbetegséget, hötorlódásokat, bőrfoltokat, hirtelen elszomorodást, stb.

Ezek képezik a kritikus átmeneti kor tüneteit. A férfi életében is előfordulnak hasonló avarok, amelyek ugyancsak a kritikus átmeneti korszakhoz tartoznak.

Még inkább, mint bármikor, ebben a korban mindenki kell, hogy gondoskodjék vérenek megtisztításáról, amely központját képezheti minden bajnak: köszvényes tehetetlenség vagy reumás elgyöngülés, vérszegénység, agy-éresszívartalmak, bőrbaj, érelmeszesedés, genyes tályog, flébit, görcsér, s a harmadfokú veréb minden tünete, melyek nagyon sok 40 évet meghaladó ember szervezetében megnyilvánulnak. Ezután győzni fog a RICHELET VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET).

Megszabadítja a vért mindenféle káros elemektől s lehetővé teszi számára, hogy minden megakadályozás nélkül lépje át az 50 esztendő kritikus korszakát. Sok gyógyíthatatlannak vélt beteg a RICHELET VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) hatásának köszönheti életét. De hálával is hajol meg előtte.

Minden átvéghez ismerető könyvecské! mellékelünk a RICHELET győztes társaságban és drogériákban. Laboratoire L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne Franciaország. Romániában vezető képviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. S. rada Pl. ar Mos.

Január elsején életbelépnek az új pénzügyi törvények

Tikkasztó szélcsend a politika minden vonalán

Bukarest, december 27. A belpolitika frontszakaszain teljes a tégyverszűnet, csupán az Universul hadállásában mutatkozik némi élnétség. Stelian Popescu lapja ezúttal a kormány erdélyi hivatalos orgánáival, a Pátriával akasztott tengelyt. Ugyanis egy cikkében élesen megtámadta Ticleát, a volt miniszterelnökségi államtitkárt, a kit azzal vádol, hogy Vajda Sándor maup audenciája körül a kulisszák mögött érdemtelen szerepe volt.

A Patria, az Universulnak ezt a „leleplezősét” a karácsony magasztos hangulatában.

„szennyes rágalomnak és hülye inspirációjának” minősíti.

A kormány tagjai közül egyedül Madgearu buzgólkodik: a pénzügyminiszter holnap már meg is kezdi rendes hivatalos tevékenységét. Bukaresti telefonjelentés szerint

a parlament által megszavazott újabb pénzügyi törvényeket még e hó folyamán közlésezik a „Monitorul Oficial”-ban s így e törvények 1933. január elsejétől kezdve már életbe is lépnek.

Maniu Gyula Kolozsvárra utazott.

Hindenburg és Schleicher karácsonyi szózata

a tragikus sorsu ifjuság érdekében

Berlin, december 27. Hindenburg köztársasági elnök és Schleicher tábornok, birodalmi kancellár, karácsony napjára kiáltványt intéztek a német néphez, az iskolából kikerülő ifjuság számára teremtendő munkakalkulák megteremtése érdekében. A kiáltvány leszögezi, hogy a pályája kezdete előtt álló ifju generáció munkanélkülisége beláthatatlan következményeket hozhat maga után és éppen ezért

okvetlenül szükség van arra, hogy az állás és kereset nélkül lézengő ifjuságot legalább napi 4 órára szakmai kurzusokon, testedző gyakorlatokon, vagy más elfoglaltsággal lekössék.

Ennek az az előnye is megvolna, hogy a különböző társadalmi osztályokhoz tartozó ifjak összefogása egy bajtársi közösségben s súlyos és jelenleg éppen eléggé kiélezett társadalmi ellentétek elsimításában is igen üdvös hatású volna. S ennek a célnak a megvalósítására a birodalmi kormány megteremti a szükséges eszközöket, de multhatatlannul szükség van arra is, hogy maga a társadalom is egítsen a bajba jutott ifjujagon.

Véres karácsony 2 halottal egy temesmegyei községben

Nagy verekedés, amelyben a fél falu résztvevő

Temesvár, december 27. Véres családi háborúság színhelye volt a karácsonyi ünnepek alatt a temesmegyei Hattyas község, ahol Jurcan Péter és Svecu Julian gazdálkodók előbb összeszólalkoztak, majd összeverekedtek. A párvialal hírére a két gazda rokonsága is összeszaladt, s a két tábor elkeseredett dühvel támadt egymásra.

Az általános verekedésben a fél falu lakossága vett részt s a csata hevében előkerültek a bicskák is.

A kedélyek csak akkor csillapodtak le

kissé, amikor a verekedés egyik résztvevője, Istvanuti Jánost leszúrták és a szerencsétlen ember vértől borítva, holtan esett össze.

A verekedésnek azonban még egy halálos áldozata van Svecu személyében, akit úgy megkéseltek a harcias rokonok, hogy sérüléseibe néhány órai szenvedés után belehalt.

A csendőrség a véres családi háború résztvevőit ellen széleskörű nyomozást indított és Jurcan Pétert elsőnek tartóztatta le.

Cheron bevallja: tizenhatmilliárd frank Franciaország deficitje

Engedelmet adott a kamara öt milliárdnyi kincstárjegy kibocsátására

Páris, december 27. A deficittel dolgozó francia költségvetés kulisszatitkairól nap-nap mellett egyre újabb és újabb adatok derülnek napfényre.

A mai nap folyamán indennitás alakjában megszavazták azt az engedelmet, amelynek értelmében jogában áll a pénzügyminiszternek ötmilliárdnyi újabb kincstárjegyet kibocsátani. Ezzel az engedelemmel kapcsolatban, Cheron, francia pénzügyminiszter hosszabb beszédet mondott, amelynek kapcsán nyíltan kijelentette, hogy a reális költségvetési mérleg felállítását az mutatja, hogy a francia államnak összesen tizenhatmilliárd frank az ezévi költségvetési hiánya

és éppen azért szükség van erre az ötmilliárdra, mert ennek a mennyiségű kincstárjegynek kibocsátása nélkül lehetetlenne válna, hogy a francia állam a maga költségvetési évet normálisan lebonyolíthassa.

Cheron beszédének hatása alatt a francia kamara indennitás alakjában megszavazta a kért ötmilliárdos kibocsátási engedelmet és Párisban azt remélik, hogy így tavaszig a költségvetési év lezártaig, a francia költségvetés passzívának kérdése most már nyugvóponttra jutott.

Ugyanezzel a jelentéssel kapcsolatban ugyancsak Párisból azt a híradást kapjuk, hogy a kamara pénzügyi bizottsága elnapolta magát. A kamara pénzügyi bizottságának meg kellett volna tárgyalni azt a kérdést, hogy a francia állam milyen részt vállal az új osztrák kölcsönből, de mivel egyrészt a pártok, másrészt a sajtó is erősen támadta a kormányt azért, hogy a mai viszonyok között politikai kölcsönökben angazsálja magát, a bizottság nem mert határozatot hozni és elnapolása mellett döntött.

A jobboldali lapok különösen bevesen lépnek fel az osztrák kölcsönben való részesedés ellen és már az ősszel is hasonló hangot hallattak, tehát már abban az időben, amikor a francia állam financiai nem állottak olyan rosszul, mint amilyen rosszul most állanak. A legérdekesebb a dologban azonban az, hogy a baloldali lapok sincsenek elragadtatva attól, hogy Páris újabb politikai kölcsönt szavazzon meg és ez ellen a kölcsön ellen ők is beves támadásba kezdtek.

Ausztria egészen bizonyosra vette, hogy a francia kölcsönnek sok akadálya nincs és Bécsben már számoltak is az összegnek folyósításával, ami azonban úgy látszik, nem igen fog bekövetkezni. Ha Páris megtagadja a maga részesedésének vállalását, nagyon természetes, hogy a többi államok sem hajlandók majd az osztrák-kölcsön terheit magukra vállalni.

A francia pénzügyminiszter a pénzügyi bizottság tárgyalásának elnapolása után kijelentette, hogy voltaképpen őt ez a pénzügyi tranzakció egyáltalában nem érdekli, mert az új osztrák kölcsönben való részvállalás nem annyira finansziális, mint inkább politikai tranzakció.

Ha a pénzügyminiszter maga ilyen apatikus és ellenséges hangon nyilatkozik, nem sok remény lehet arra, hogy Ausztria várt újabb nemzetközi kölcsönét megkapja.

Az Emberi Jogok Ligája és a revízió

Páris, december 27. Az Emberi Jogok Ligája nagygyűlését készít elő, amelynek az lesz az érdekessége és szinte világpolitikai jelentősége, hogy tárgysorozatát csaknem kizárólag a revízió kérdésének szenteli. — Párisi jelentések arról számolnak be, hogy a Liga nagygyűlésének napirendi javaslatában már benne is vannak a revízió problémájával összefüggő kérdések, azzal a beállítással, hogy a békeszerződések egyes rendelkezéseit változtatni kell.

Hitközségi tisztujtás verekedéssel

Nagyvárad, december 27. Tegnap folyt le a nagyváradi ortodox zsidó hitközségi tisztujtás választása, amelyre az ellenzék óriási apparátussal vonult fel. Ismeretes, hogy a hitközség vezetősége és az ellenzéki frakció közötti hetek óta dúl a harc. Az ellenzék azzal vádolta a vezetőséget, hogy hatalmas pénzeket vág zsebre és visszaél a hitközségi adófizetők bizalmával.

A tegnapi gyűlésen Steiner Benjámin korelnök elnököl, alig nyitotta meg azonban az ülést, amikor hirtelen harminc főnyi tömeg rontott be a terembe és összeverte Wasserstrom Sándort, a „Népünk” című lap kiadóját, valamint Just Mózes, a Miz-rachi-frakció vezérét.

Ullman hitközségi tag ezután követelte, hogy a sajtó képviselőit távolítsák el a teremből, aminek azonban az elnök nem tett eleget.

Ezután megejtették a szavazást, amelynek során a jelenlegi vezetőség mellett 271 szavazatot adtak le, míg az ellenzék listája 286 szavazatot kapott. Ilyenformán az ellenzék győzött és az edigi vezetőség távozik helyéről.

A „NAGY PER” MASIK OLDALA

Ötven év alatt háromszor
özönlötte el a bevándorló
tömeg SzatmártPolgári testvérharc, amelynek során most az ügyvédek
jár ki a rud

—A B. L. munkatársának jelentése erdélyi körutjáról.—

Szatmár, december 27.

Alapjában véve nem is rossz város ez a Szatmár és igazságtalanság, hogy folyton bántják. Nem jókedvűből teszi, hogy állandóan bűnözők és neki magának sem kellemes, hogy sorozatos botrányai vannak. Ilyen a struktúrája. Ilyen lett a struktúrája.

Alapjában véve nagy paraszt-városnak indult. Gazdasági elhelyezkedettsége és földrajzi fekvése nem predesztinálta semmi másra. A nagy magyar Alföld és a máramarosi havasok kiszögélyében valahol kellett egy város, valahol el kellett helyezni a politikai és közigazgatási aprátust és ezért lett Szatmárból város, sőt nagy város.

Ebbe a nagy faluba beleszaladt aztán a sok környező kis falu városra vágyó kalandora, majd később a városba belerohant a nagy háború rengeteg észak-magyarországi és galíciai menekültje és a végén, most tizenöt éve, Nagy-Románia hivatali apparátusának deportáltjai özönlöttek el Szatmárt.

Ötven esztendő alatt három ilyen hatalmas népvándorlást és nép-beözönlést nem bír el egy város anélkül, hogy lelki struktúrája meg ne változzék. Aki ezalatt az ötven esztendő alatt Szatmárra jött, mind

azért jött, hogy innen valamit, lehetőleg jó sokat, elvigyen és haza mehessen. Szatmárt a maga lakóit nem tartották hazájuknak és nem azért települtek meg benne, hogy a végén sirhelyet vásároljanak maguknak valamelyik temetőben. Csak átmeneti állomásnak szánták, átmenetnek előbb addig, amíg a nagy háború megszűnik, utóbb addig, amíg Szatmár harmas határ jellege kereseti lehetőséget ad.

A konjunkturának azonban immár régen vége és mert a konjunkturának mindenütt vége, a bevándorlók, a hajdani Felső-Magyarország kiűldözöttjei, a galíciai menekültek és a regáti kiküldöttek, nem tudnak hova visszamenekülni.

Itt maradtak, ahol már fű sem terem és itt verik egymást a koncert, holott azért jöttek, hogy a bennszülöttek husporciójából részt szakiítsanak.

Szatmáron ma már alig egy néhány száz olyan család él, amelynek őse 50 esztendővel ezelőtt is Szatmáron lakott volna. A különböző gazdasági kizsákmányolási módok és formák elől elmenekült a bennszülött és ma az a helyzet, hogy egyedül maradtak a porondon a jövő-pénnyek.

Akik most egymást ölik. Nagyon és csúnyán ölik.

Mindenki harca mindenki ellen

Örökös hadi-állapotban él a város és természetesen ma már testvérháborúban. Előbb csak a magyarság fordult magyar testvére ellen, később a zsidóság is frakciókra szakadt és most már ott tartunk, hogy a románság is belháborút vív. A vadászterület egyre kisebb és a legelő rajta egyre soványabb. Ilyenkor kettészakadnak a törzsek és az egyik párt el akarja üzni a másikat a még megmaradt legelő birtokából.

Valahogyan így tanítja a gazdaság-

történelem a korszakok változásának okairól szóló fejezetében a nebulót és ezt a passzust nyugodtan alkalmazni lehet most Szatmárra.

Szétszakadtak a politikai pártok és szerte öröklöttek a gazdasági érdekek. És ezeknek a harcoknak olyan csunya és bántó kinövésai vannak, amelyeket Erdély belseje nem ismer. Ennyire talán nem ismeri Erdély a marakodó alacsonyrendű szintjét és ezért tekint Szatmárra, mint az elferdült erkölcsök városára.

A nagy per, amely ezer esztendeig tart

Ilyen elferdülése és elhajlása a gazdasági harcnak az a nagy per is, amely már hónapok óta tart és még hónapokig tartani fog és amelynek középpontjában Zachiu Felician ügyvéd és Nagy János királyi ügyész állnak. A B. L. a nagy per minden fázisát ismertette és így csak röviden emlékeztetőnek annyit, hogy Zachiu Felician felfüggesztették, mert vádat emeltek ellene csalás és rágalmazás címén. A vádat közvetve Nagy János ügyész emelte. Ebben az ügyben a tábla is döntött már, amely Zachiu ügyvédet a csalás vádjá alól felmentette, de rágalmazásban bűnösnek mondotta ki és pénzbüntetésre ítélte.

Ennek a marakodási frontnak most a másik oldalán folyik a harc, Zachiu ügyvéd is feljelentette ugyanis az ügyészt az igazságügyminisztériumban, ahol elle-

ne a következő vádakát emelte: az ügyész túrhatalmian bánt a peres felekkel és az ügyvédekkel, az ügyész egy kommunista perben azt mondotta a védőügyvédnek, hogy megveti (deszid) azt a román ügyvédet, aki efajta elemeket véd, más alkalommal az ügyész, mikor a tárgyalás este hét óráig tartott, állítólag azt mondotta volna, hogy ő nem tárgyal este hét után ezért a mai redukált fizetéséért, bezzeg könnyű az ügyvédeknek, ők busás honoráriumot kapnak. A feljelentés elmondja még, hogy egy csempész-perben az ügyész kinyilatkoztatta, hogy Beszterce zsidó fészek és köztudomású, hogy a zsidók előszeretettel köpetnek el törpényellenes cselekedeteket. A feljelentés azzal is vádolja az ügyészt, hogy a bírói kart súlyos ítéletek érdekében terrorizálja és hogy ő volt az, aki Nikita János

VICHY-ETAT termékek

VICHY-ETAT só, természetes, a VICHY-i ásványvizekből kivont só, alkalikus víz elkészítésére. —

VICHY-ETAT pasztillák, 2 vagy 3 pasztilla az étkezés után megkönnyíti az emésztést

VICHY-ETAT kivonat, az emésztést elősegítő, szénsav-tartalmu víz, házi elkészítésre.

Óvakodjunk a hamisításoktól és utánzatoktól!

okirathamisító póstatisztviselő segítségével Zachiu ügyvéd ellen hajsztát indított

Most ez a hajsza és ez a marakodás izgatja Szatmárt. Nagy János ügyész a táblai tárgyalás idején a Zachiu perről nyilatkozatot ad az egyik helyi napilapnak, míg Zachiu a táblai tárgyalás után odanyilatkozik, hogy brosurában és eredeti fényképekkel fogja a nyilvánosság elé vinni egész üldöztetésének hiteles történetét és benne az ügyész szerepét.

Éppen ma, mikor Szatmáron vagyok, vizsgálja az ügyet dr. Fildán Emil táblai vezetőügyész. Kihallgat bírakat, ügyvédek, újságírókat. Az érem, a hajsza másik oldalát vizsgálja, azt az oldalt, ahol most Zachiu támad és Nagy János védekezik.

Voltaképpen — azt mondják — a liberális politika a nemzetipárti politikával hadakozik.

Hajrá, neki az ügyvédeknek!

A szikra nem marad elszigetelt. Itt is, ott is lángcsókák lángolnak fel. A kliensek vérszemet kaptak és nekimennek az ügyvédeknek.

A kliensek a Zachiu kontra Nagy János ügy nyomán azt látják, hogy pénzeiket vissza lehet szerezni és mivel kereset manapság ugy sincs, az ügyvédeknek kifizetett honoráriumot perlik vissza. Dr. Gergely László avasúvárosi ügyvéd ellen vagyon elleni büncselekmény címén indult eljárás, dr. Korányi Lajos ügyvédet okirathamisítással és sikkasztásban való bűnrészességgel vádolták meg. dr. Suta János volt liberális képviselő ellen is feljelentéseket tettek és a vége az, hogy e perben szélesül a front az ügyvédek és a kliensek között az egyik oldalon és hidegül a viszony a bírói kar és az ügyvédek között a másik oldalon.

Magát Zachiu Felician is újra perlik. Az egyik kliense most 12 ezer lej honoráriumot követel tőle vissza azért, mert — felmentették. Azzal indokolja ez a kliens a feljelentést, hogy a többi vádlottakat, akiknek nem volt védőjük, szintén fel-

mentették, nem volt tehát semmi értelme, hogy ő védőügyvédjének 12 ezer lejt fizetett.

Holnap, lehet, az orvosok következnek.

Es holnapután más foglalkozási osztály. Minden nap következik valaki és következnek valakik, mert nem fér el ebben a nagy városban a rengeteg ember, akiket idehozott a konjunktúra talpi fénye és akik ma itt állanak tanácstalanul a régi kis és paraszti jellegű Szatmár romjainál. Nincs semmi lehetőség többé ebben a városban. A paraszti jellegnek sincs lehetősége, mert a nagy termő területek Magyarországhoz tartoznak és a határszéli lehetőségek sincs kiélési módusza, mert a határ ma mindössze egy kietlen és üres vámsorompó.

Egymást eszik meg.

Szöröstől-böröstől eszik egymást.

Jó étvágy kell hozzá és jó gyomor. Az étvágy, az megvan, de a gyomor nem igen bírja. A finnyása ehhez a nagy lendületű emberevészhez utálkozó grimaszokat vág.

Halász Sándor

Akinek karácsonykor
csak az volt a vágya, hogy
börtönbe jusson

Arad, december 27.

Néhány évvel ezelőtt az egyik vidéki lap karácsonyi számában egy novella jelent meg. Novella, arról az emberről, aki karácsony éjszakáján jelentkezett a rendőrségen azzal, hogy megölt egy aszszonyt. Azonnal letartóztatták és megindították az ilyenkor szokásos nyomozást. Időközben azonban kiderült, hogy a férfi, aki önként jelentkezett, nem ölt meg senkit. Mindössze fedél alá akart kerülni az ünnepekre és enni akart. Mindegy, hogy mit.

Amikor ez kiderült, a férfi ellen hatóság félrevezetése miatt eljárást indítottak. Tényleg börtönbe került.

A novella természetesen színesen volt megírva, cafrangos és hangzatos szavakban mesélte el a szerző, hogy a kissé hihetetlen mesét, elhitethesse az olvasóval. Megható volt a novella, szívetfacsaró volt, beszéltek róla, tehát tetszett.

— Jó fantáziája lehet az írónak, — mondották többen.

— Szép, szép, de azért olyan ez, mint szinpadon a diszlet. Nagyon érzik rajta a valótlanság — mondották mások.

Hát lehet. Lehet, hogy néhány évvel ezelőtt valótlanság volt, megengedhettem magának a világ, hogy az ilyen történet valóságába kételkedhessék.

Most azonban megtörtént. Adatok, nevek, hivatalos jelentés igazolja, hogy milyen nagyot fordult azóta a világ.

Arad mellett, Borosrősa községben Vug Toma nyolcvan éves napszámos — évek óta munkanélküli volt — napok óta nem tudott sem fedél alá jutni, sem egy darab kenyert venni magának. Éhezett. Fázt. Kinn virrasztott a nyolcvan éves

ember a fagyos éjszakában.

Közelgett a karácsony és Vug Toma legalább az ünnepekre fedél alá akart jutni. Ennek pedig — ma — csak egy módja van.

Fogházba jutni.

Vug Toma kiválasztotta Ursu Gligor gazda üresen és elhagyatottan álló konyháját és felgyújtotta.

Azután önként jelentkezett a csendőrségen.

Letartóztatták, majd az aradi ügyészség fogházába szállították.

Vug Toma nyolcvan éves, éhes csavargónak teljesedett az álma.

1932-es álom ez. Fedél alá jutni. Illetőleg bűnözővé válni, hogy fedél alá jusson az ember és enni kapjon.

Wilde Oszkár elve beigazolódott. A természet utánozza az embert. Talán tulajdonosan is élethűen utánozza.

Gömbös és a fasizmus

Budapest, december 27.

Gömbös Gyula miniszterelnök a Neue Freie Presse karácsonyi számában nagyobb nyilatkozatot tett. Kijelenti, hogy ellenfelei azt mondják, hogy be akarja vezetni a fasizmust Magyarországon. Erre csak az válaszolom, — írja — hogy én tisztielem a fasizmust, de ezt az olasz rendszert nem másolhatom le teljesen, mint ahogy a narancsfát nem lehet áttölteni Magyarországra. Azután a királyi kérdésről nyilatkozott mondván, hogy királynak, magának a királyság eszméjének s végül a nemzetnek sem tesz jó szolgálatot az, aki ma erről beszél.

Dr. PERL OTTO

tudományos kísérletei
alapján készült

PERLOTT fogpaszta, fogpor,

szájviz és drageé máris
mindenkit meghódított.

VILÁGPOLITIKA

A nagy probléma

Tizennégy esztendővel a versaillesi békekötés után az emberiség azt kérdezi, hogy mit nyert tulajdonképpen. Minden nemzet túl van terhelve, a legyőzöttek lázadnak és a győzők kátyuba jutottak. A kis államférfiak és a nagy államférfiak mind ezzel a problémával kinlódnak, de a megoldás még messzebb van, mint valaha. Engem azzal vádoltak meg, hogy Versailles című darabomban azt az államférfit, aki a békét megcsinálta, pellengérré állítottam. Én nem csináltam semmi ilyesfélé, csak az volt célom, hogy mint historikus megvilágítsam annak a koalíciós békének a tragikomédiáját, amely a koalíciók háborújára következett. Láttuk azt a nagy színjátékot, amikor huszonhat háborus nemzet képviselői leültek a zöld asztalhoz, hogy megcsinálják a békét. A háboruban már harcoltak egymás ellen, de most még keményebb harcot folytattak, mert minden államférfi, aki ennél az asztalnál ült, a maga népének kívánságait és kifogásait tekintette csak.

Nehéz arra felelni ma, hogy miképpen járnának most el az államférfiak. Versailles napjaiban is voltak demagógok és tehetségesek. Mindig voltak hatalmas idióták, amint ezt a történelem eléggé bizonyítja. Mégis csodálkozom azon, hogy a békekötés idején nem akadt egyetlen államférfi sem, aki másként cselekedett volna, mint azok, akik megcsinálták a békét. Hiszen valamennyit elérte az a sors, amelytől félt. Lloyd Georgernek ma alig vannak Angliában hívei és Clemenceaut Franciaországban majdnem ugyanez a sors érte. Azok közül, akik tizennégy évvel ezelőtt megcsinálták a versaillesi békét, ma már csak két államférfi van a határon és mind a kettő a béke érdekében dolgozik, ez a kettő pedig Benes és Vezelcsz.

Mit akartak a versaillesi mű megteremtői? Az volt a kiindulási pontjuk, hogy a nagy háború az utolsó háború legyen, az, amely örökre lehetetlenné teszi a háborút. De az a béke, amely a nagy háború után következett, borzalmas küzdelemben új háború csiráját veti el. Wilson nagy experimentuma az volt, hogy olyan szövetséget teremtsen, amely lehetetlenné tegye a háborút, de ma már tudjuk, hogy a nemzeteknek ez a ligája teljesen tehetetlen.

Versailles a maga korának visszatükrözése. 1919-ben a vágyak, a követelések és a gyűlölet állottak az előtérben és ebben az atmoszférában, az önzésnek és az irigységnek a levegőjében született meg a béke. Ez volt a koalíciós háború keserű gyümölcse. Ma egészen valószínűtlennek látszik, hogy olyan háború keletkezhetne, amelyben csak három-négy állam állna egymással szemben. Minden állam beleavatkoznék egy új háborúba és ez a háború még borzalmasabb volna, mint a világháború, az egész világ minden népét egymás ellen indítaná a harcban.

A világháború kilenc és félmillió ember életébe került és a béke olyan helyzetet teremtett, amelyben még ennél a szörnyű tömegnél is nagyobb embertömeg került rettenetes nyomorúságba. Újra csak azt kell kérdeznünk, hogy mit nyertünk a háborúval. A győzők és a legyőzöttek egyformán szenvednek és minden nemzet a versaillesi békekötésben keresi a maga bajainak indító okait. Nem is gondolok arra, hogy valamilyen csodaszert ajánljak, mely meggyógyítaná azokat a sebeket, amelyeket a háború és a béke ütött. Mint historikus csak arról beszélhetek, amit látok és én a béke tragédiáját látom. Azt nem tudom, hogy mit fognak szólni a versaillesi békéhez a jövő historikusai, én csak a ma nevében beszélhetek.

Legutóbb Mussolinivel beszéltem a versaillesi békéről és habár elfogadta azt, amit mondtam, nem tudta elítélni Olaszország magatartását a versaillesi tárgyaláson. „Nem tudom Orlandót hibáztatni” mondotta Olaszország békedelegátusát hivatkozva, „Olaszország helyzete valóban borzalmas volt”.

A többi állam helyzete is ilyen volt és egy nehéz ma megmondani, hogy mit is kellett volna a békedelegátusoknak tenniük. A béke nem volt józanul gondolkodó férfiak józan véleményeinek eredménye. A delegátusok mögött huszonhat nemzet kérelmetlen akarata állott. Sok kérdésben még a szövetségesek érdekei is összeütköztek. Ahol nagyon kellett, ott engedtek, de minden delegátusnak az volt a célja, hogy a maga nemzete részére minél többet szerezzen meg.

A békeszerződés aláírásával a jövő háború magvait vetették el. És azt hiszem, hogy soha az emberi történelemben olyan különös és lehetetlen szituáció nem volt, mint amilyenben az a béke megszületett, amelyet versaillesnek nevezünk.

Emil Ludvig

Ne használjon

mert ezek rossz fényminőség mellett legalább 15 wattot fogyasztanak

tehát

HASZNÁLJON

TUNGSRAM

égőt

15 wattos

Üzletnyitáskor elájult a kereskedő, amikor a betörők munkáját meglátta

Szilágysomlyó, december 27.
Karácsony másodnapjának éjjelén ismeretlen tettesek behatoltak Legmann Sámuel perencesnyi kereskedő üzletébe, a honnan nagymennyiségű árut zsákmányoltak.

Mikor a kereskedő kora reggel a felébredt.

tett ajtóról megtudta, hogy betörők jártak az üzletben, ájultan rogyott össze.

Az eszméletlen embert családja a szilágysomlyói kórházba szállította. A kár nagyságát ezideig még nem tudták megállapítani.

Bomba robbant karácsonykor egy spanyol templomban

Egy halott, 20 sebesült

Madrid, december 27.
Karácsony éjjelkor, az ünnepi istentisztelet alatt, bomba robbant fel Oviedo városka egyik templomában.

A robbanás egy asszonyt megölt, ezenkívül huszan súlyosan megsebesültek. A merényletet valószínűleg az egyházellenes liga követte el.

lenes liga követte el.

A karácsony egyébként amnesztiát hozott Spanyolországban — a monarchisták részére. Kiszabadult a börtönből a legutóbbi Alfonsz-puccs vezére, Berenguer tábornok, továbbá több magasrangú katonatiszt.

Amikor a semmi is sok

Lengyelország tulzottnak tartja a Népszövetség kisebbségvédelmi rendszerét

Berlin, december 27.
Amióta az ősztalmi konferencia a német egyenjogúsági igényeket elismerte, lengyel diplomáciai körökben igen élénk propaganda indult meg arról, hogy a Népszövetség kisebbségvédelmi eljárásának jelenlegi rendszerét teljesen megváltoztatták. A berlini lapok erről a következőket közlik:

A lengyel kormány az a szándéka, hogy a Népszövetségnél jelenleg nemzetközi egyezményekkel biztosított kisebbségvédelmi eljárására vonatkozó paragrafusokat felmondja s így a petíciók beadásának módjait, valamint a panaszok megvizsgálására rendelt hárombizottság munkáját teljesen hatályon kívül helyezze.

Az ennek gyakorlati eredménye természetesen az volna, hogy a Népszövetség amúgy is hiányos és eléggé elfogult, sőt

sok esetben egyenesen kisebbségellenes „kisebbségvédelmi” ügyvitelét teljesen hatályon kívül helyezze. A kisebbségi ügyek elintézése ezek szerint teljesen a népszövetségi tanácsra hárulna, ami természetesen az amúgy is túlságosan „igénybe vett” népszövetségi tanács további „megterhelését” és a kisebbségek panaszainak végtelenbe nyúló elintézését eredményezné.

A német sajtó ezeket a szabotázsstörévéseket a legélesebben elítéli, mert megengedhetetlennek tartja, hogy amikor Németország fegyverkezési egyenjogúságát a nagyhatalmak elismerték, akkor más oldalról ezt a méltányossági gesztust a kisebbségek példmérére alkotott nemzetközi intézmény megszüntetésével és a kisebbségi jogok alapos megnyirbálásával ellensúlyozzák. Német politikai körök már számolnak az az eshetőséggel, hogy Lengyelország

valóban meg is teszi a Népszövetségnél a kisebbségvédelmi eljárás módosítására irányuló lépéseit, viszont Németország is felkészülten várja ezt az orvátmadást és minden erejével küzdeni fog az ilyen törekvések érvényesülése ellen.

Két gyermek haláljátéka a revolverrel

Temesvár, december 27.
A temesmegyei Temeskenéz községben Craciunescu György és Rotariu Toma kisfiuk valahogy revolverhez jutottak és a fegyverrel játszani kezdték. A veszedelmes játékszer Craciunescu György kezében elsült s a golyó Rotariu Tomát a fején találta el. A kisfiu azonnal meghalt. A halálos játék másik résztvevőjét a csendőrség letartóztatta.

Bányarobbanás karácsony estéjén

Newyork, december 27.
Karácsony estéjén borzalmas robbanás történt az Illionis-állambeli Moeveaqua nevű bányavárosban. Az egyik tárnában, háromszáz méter mélységben, robbanás keletkezett, amely ötvennégy bányászt betemetett. Eddig kilenc halottat hoztak felszínre, felő azonban, hogy mindnyájan odavesztek.

Izgalmas politikai gyűlések Jugoszláviában

Zágráb, december 27.
Két nagyjelentőségű politikai gyűlés zajlott le karácsonykor Zágrábban, illetve Belgrádban. Az egyiket a Macsek-párt tartotta és ezen Macsek az ország minden baját a szerb hegemonia számlájára írta. A másikat a Vajdaság képviselői tartották itt a Vajdaság autonómiáját és általában Jugoszlávia federatív átrendezését követelték.

Két gyermeket a nevelőnővel együtt elűtött a villamos

Temesvár, december 27.
A Temesvár-józsefvárosi plebániatemplom előtt izgalmas villamos-szerencsétlenség történt. Az egyik villamoskocsi elgázolta Schrantz János józsefvárosi vendéglős gyermekeit, akik nevelőnő kíséretében sétálni indultak. Szerencsére a 2. számú kocsi vezetője még idejében észrevette a sínekre tévedt csoportot s annyira lefékezte a kocsit, hogy a gyermekek és a nevelőnő csak kisebb horzsolásokat szenvedtek.

HIREK

Egy magyar író párisi sikere

Néhány év előtt divat lett. Azután kis-sé alábbhagyott és most újra, szinte jár-gányyszerű jelenség. Az ismert, híres írók egyik vagy másik könyvesboltban, a hét-nek egy napján, délután vagy esetleg este néhány órán keresztül, dedikálják műveiket. És az író népszerűségének fokmérője, hogy sok embert forgalmaz-e abban az időben az üzlet, avagy csak tessék-lássék árnyak imbolyognak az elárvult pultok körül?

Hogy Kémeri Sándor — aki voltaképp Bölöni Itoka asszony, mennyire közked-e és mennyi rajongója, barátja van, arról tanuskodott az egyik irodalmi este a Flammarion könyvesboltjában. Ember, ember hátán tolongott a kis asztal körül, ahol az író, megállás nélkül egyre-másra dedikálta könyveit. A tolla csak akkor pihent rövid félóra, mikor Pierre Mille az ismert író és akadémikus, egy szelle-ses beszédben méltatta Kémeri Sándor-akat, az írókat, irodalmi értéket, el nem felejtve kihangsúlyozni Bölöni Itoka fi-om asszonyi tulajdonságait, jóságát és báját. Mert ez a kulturált művészasszony, akinek szorgalmas és színes élete nem volt, a megpróbáltatásoktól se mentes, különös megértéssel fordul azok felé, a kiknek a sorsa küzdelem.

Ugy áll, szeliden és szomorúan, egy kis ibolya csokorral a kezében, mialatt Pi-erre Mille beszél Kémeri Sándor régebbi és újabb irodalmi sikereiről. A „Sélim Anatole France”-al című könyve, már francia íróvá szentelte Kémeri Sándort. E könyvben a világhírű íróról szóló emlé-kek vannak feljegyezve, melyeket Bölöni-né, mint France titkárnője gyűjtött ös-zse. Ez a könyv, hat különböző nyelvre fordítva, a francia határon túl is, ismert-tette Kémeri Sándor nevét.

Epp így talált fogadtatásra „A szenve-dések útján” című könyve, melyhez Bar-busse írta az előszót.

Es legutóbbi műve, melyet Bourdelle-nek a nagy szobrásznak szentelt, meghoz-ta számára az Akadémia díját.

Az ismertség, az irodalmi dicsőség azon-ban semmit nem változtat Bölöni Itoka asszony szerény, közvetlen lényén. Külö-nös adottságban, tehetségben egyeztet össze ragyogó intellektusát a legnőiesebb kovalitásokkal. Ezért is bujlik meg a Ké-meri Sándor név mögé, amikor ír.

Most különben egy Rodin-ről szóló könyvön dolgozik; azonfelül aktív tagja a francia „Női Írók Akadémiájának”.

Amellett oly szerény, hogy talán ő cso-dálkozik legjobban azon a sok-sok embe-ren, aki mind azért jött egy este a Flam-marion-könyvesboltba, hogy Kémeri Sán-dortól dedikált könyvet vigyen el em-ékel.

MANDY ILONA

— LEZAJLOTT A CIONISTA IFJU-SÁG BRASSÓI GYÜLÉSE. A cionista if-jusági szervezetek két napon át gyűlésez-tek Brassóban. Mintegy száznegyven de-legátus érkezett az ország minden részé-ből, akik a zsidó ifjúság problémáit, így a Palesztinába való kivándorlás, a héber nyelv kérdéseit vitatták meg. A gyűlés a tanácskaszban folyt le.

BUKAREST
GALERIES
LAFAYETTE
CALEA VICTORIEI
GRAND HOTEL
LIPSCANI
CASA DE DEPUNERI
POSTA
GRAND-HOTEL
KÖZPONTI FEKVÉS
LEGTÖKELETESB KÉNYELEM
LEGOLCSÓBB TARTÓZKODÁS
LEGJOBB KISZOLGÁLÁS
A Grand Hotelben előnyök várják, látogasson meg mialább.

— MEGMÉRGEZTE MAGAT EGY URLO-VAS FELESÉGE. Budapestről jelentik: Hétfőn este kihívták a mentőket Czárán Zoltán ismert urlovas külvánban élő feleségének Bajza-utcai lakásába. Az eszméletlenül talált Czáránét a Glück-szanatóriumba szállították, ahol, miután magához tért, elmondotta, hogy idegbetegsége miatt évek óta luminált szed. Az elmúlt este véletlenségből nagyobb adagot vett be, valószínűnek tartják azon-ban, hogy az asszony öngyilkosságot akart elkövetni. Állapota nem súlyos.

— KOLOZSVARIK A GYILKOSTÓ JEGÉN. Csíkszeredáról jelentik: Dr. So-mody András kolozsvári sportember veze-tésével január negyedikén 100 tagból ál-ló sport-társaság érkezik a Gyilkostóhoz, ahol 9-ikéig tartanak tréninget. Az előké-sztő munkálatok már nagyban folynak a tó jegén.

— IGAZGATÓVÁLSÁG EGYIK PES-TI SZÍNHÁZBAN. Budapestről jelentik: Az „Újság” értesítése szerint a Magyar Színházban igazgatóválság van, minek folytán Bárdos igazgató eltávozik a szín-ház igazgatói székéből.

— MEGHALT 104 ÉVES KORABAN. Csíkszeredáról jelentik: Gyergyószent-miklós legöregebb asszonya: Geneszy Juli-ánna 140 éves korában a napokban halt meg. Az uriaszony igen jó egészséggel ör-vendett az utolsó pillanatig. Végelgyengü-lés következtében, fájdalom nélkül percek alatt hagyta itt a földi nyomorúságot.

— KALARÁBÉCSOKOR. Párisban a gazdasági válsággal kapcsolatban, új di-vat támadt. A fiatal emberek imádtákjaik-nak, a vendégek háziasszonyaiknak, a hó-dolók a művésznőknek „válság virágcsok-rot” küldenek, amely abban különbözik a közönséges virágcsokortól, hogy nem ró-zsákból, hanem kalarábékből és karfiolok-ból állítják össze.

— MAGYARELLENES TUNTETÉS FELSOVISÓN. Durva magyarellen-es tün-tetés játszódtott le Felsővisón, ahol egyé-b-ként a lakosság az utóbbi időben általá-ban harmoniában él egymással. Egy éj-szakai mulatozás után a román ifjúság több tagja B. Kovácsy I., a Magyar Párt helybeli tagozata elnökének, majd pedig a római katolikus plebánosnak a lakása elé vonult és ott „Le a magyarokkal!” — kiáltással tüntetett. A tüntetők — kö-zött volt egy Munteanu nevű erdészeti alkal-mazott és két tanító. Az éjszakai csendhá-borítás ügyében mindeddig nem indult vizsgálat.

— A GYERGYÓALFALUSI BOMBA-MERÉNYLET 12 ÉVRE ÍTÉLT TETTESE KÖSZÖNTÉ MEG A RABOK NEVÉBEN A SZERETET ADOMÁYOKAT. Csíksze-redáról jelentik: Karácsony első napján az Iparos Nőegylet szeretet adománnyal lepte meg a csíkszeredai fogház 80 lakó-ját. Kenyeret, kolbászt, kalácsot, sütemé-nyeket, diót és cigarettát osztott ki kö-zöttük. László Ignác gimnáziumi pap-tanár tartott beszédet a foglyoknak. Beszédé vé-geztével sorban álló társai közül kilépett Pál Dénes, az ismeretes gyergyóalfai si bombamerénylet 12 évre ítélt tettese. Társai nevében, kik vele együtt ki vannak közösítve bűneik miatt a társadalomból, mond köszönetet, hogy az a külső világ, a melytől őket bűneik választják el a szere-tet magasztos ünnepén, rájuk gondolt. — László tanár meleg szavakkal világosítot-ta fel Pált, hogy ha valaki bűnt követett el és ezért bűnhődik, nem jelent társada-lomból való kiközösítést. Ma ti vagytok itt, holnap esetleg mi lehetünk! — fejezi be László, majd megölelte és megcsókolta a 12 évre ítélt Pál Dénest. A szeretetcsoma-gokat mindenki fogloly, a kommunisták is, elfogadta, kivéve dr. Barabás Jánost, a a bombapör 15 évre ítélt ügyvéd vádlott-ját. Barabás könnyes szemmel adta tud-tára a nőegylet tagjainak, hogy köszönet hordat és így nem reflektál az ajándé-kokra. A fogházi jelenet után a kórház 85 betege között osztottak szét szeretet adományokat, majd a csíksomlyói árva-názat keresték fel, ahol 82 árvagyermek-et részesítettek karácsonyi örömeikben. A népkonyha vezetősége 70 kisgyermek-nek juttatott egy-egy karácsonyi csomagot. Csíkszereda és vidéke ipartestülete 52 ipa-ros-tanoncnak juttatott 30—30 lej kész-pénz ajándékot, egy-egy szeretet csoma-got és egy-egy zsebkendőt. A szükséges összegeket az ipartestület, az iparkamara és dr. Pál Gábor képviselő adták össze. A tanoncokat Pál Gábor dr. és Bíró Jó-zsef ipartestületi elnök figyelmeztették társadalmi kötelezettségeikre.

— AMNESZTIA AUSZTRIÁBAN. A karácsonyi ünnepek alkalmával az osz-trák köztársaság elnöke számos elítéltnék kegyelmet adott. Olyanok kaptak kegyel-met, akik azelőtt még nem voltak büntet-ve és akiknek családi körülményei méltánylást érdemeltek.

— Ha fejfájás kinozza, menjen a legköze-levbi gyógyszerárba és vegyen be kis vízzel egy ostya ALGOCRATINE-t. Néhány percen belül megszabadul fejfájásától.

Agyonlőttek egy bolgár politikust a szóliai had-ügyminisztérium épülete előtt

Szófia, december hó 27

Halálos kimeneteli politikai merénylet történt hétfőn délelőn Szófiában. Egy Atanazov nevű „mihajlovista” a hadügy-minisztérium épülete előtt agyonlőtte Nazov „protogerovistát”. Letartóztatá-sakor elmondotta, hogy tettét a szaloniki fordraalmi szervezet utasítására követte el.

A rossz regények halálba kergettek egy fiatallembert

Temesvár, december 27.

Különös öngyilkosság történt a temes-megyei Nagyjécsa községben, ahol a ka-rácsonyi ünnepek alatt Foller János 21 éves legény felakasztotta magát a ház padlásán. A vizsgálat megállapította, hogy a fiatal legény sok regényt olvasott s lassankint teljesen az olvasmányok ha-tása alá került és buskomor lett. Öngyl-kosságát is hirtelen elmezavarában kö-vette el.

Bajor Gizi mégsem válik meg a budapesti Nemzeti Színházról

Budapest, december 27

Bajor Gizi és a Nemzeti Színház közötti afférban új fordulat történt. Bajor Gi-zit próbákról való késés és elmaradás miatt pár napon belül színházi törvény-szék elé állítják. A feljelentést Horváth rendező tette ellene, aki többek kö-zött megállapította, hogy pénteken 20 perces késéssel jött próbára. Benfenteseik szerint minden 5 perc késésért negyedhavi fi-ze-tésének három százalékára büntetik. Kü-lönben Bajor Gizi csütörtök este kijelen-tette, hogy eszé ágában sincs megválni a Nemzeti Színházról.

Állandó rovat:

Ismét elfogtak egy pénzhamisító bandát

Kolozsvár, december 27

Alig múlik el nap, hogy a rendőrség ne leplezzen le újabb és újabb pénzhamisító bandákat. Tegnap ismét elfogtak egy ilyen társaságot, amely ezüst százlejeseket hamisított és a hamisítványokkal az egész országot elárasztotta. A vezetőjüknél, Var-ga Józsefnél tartott házkutatás során két-ezerkétszáz darab hamis százlejest talál-tak.

— MEGZAVARTAK AZ ÉJFÉLI MI-SÉT. Csíkszeredáról jelentik: Sipos György csíkszépvízi, Salló Ferenc és Márton József csíksomlyói, Boér Márton csíkdánfalvi legények behatoltak az éj-féli misére, ahol oly botrányos magavise-lelet tanúsítottak, hogy a rendőrségnek kellett őket eltávolítania. Az eljárás a le-gények ellen folyik.

— LEVETETTE MAGAT A CSILLAG-BORTON HARMADIK EMELETÉRŐL. — SZÖRNYETHALT. Szegedről jelentik: Körülbelül egy hónappal ezelőtt történt, hogy a Szentesház közlelő nagymagocsi tanyán Fábán Sándor gazdálkodó gyil-kos szándékkal súlyosan megsebesítette feleségét és két gyermekét, majd borotvá-val elvágta saját nyakát. A gyilkost, felépülése után, a szegedi Csillagbörtön-be szállították, ahol most karácsony hét-főjén Fábán levette magát harmadik emeleti cellájából a börtönudvarra, mely-nek cementezett lapján szörnyethalt.

— KÉT ÚJ EMLŐSÁLLATFAJTAT FE-DEZTEK FEL. Londonból jelentik: Délauz-tráliában a zoológusok két eddig ismeretlen emlősállatfajtát fedeztek fel. Minthogy az áll-latkutatók azt hitték, hogy a tudomány már valamennyi emlősállat-fajtát ismeri, ez a fel-fedezés nagy szenzációt kelt. Az egyik ujon-nan felfedezett emlősállat akkora, mint egy nyul, azonban hosszú, selyempuhású farka van, az állat feje hosszú, az orra keskeny és a fején hosszú, kanálszerű fülek vannak. Tes-tét ezüsthéyű szőrzet borítja. A másik felle-dezett emlős még kisebb, akkora, mint egy egér és a bőre kékeszürke.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdal-mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tar-talmaz, fenti eredeti jelzéssel Kap-ható gyógyszerárakban és drogé-riákban. 17171

— JANUÁR 11-ÉN VÁLASZT UJ MEZŐGAZDASÁGI TAGOKAT CSÍK-MEGYE. Csíkszeredáról jelentik: Meg-irtuk, hogy november hó folyamán tisz-tán politikai okokból feloszlatták Csík-megye választott mezőgazdasági kama-ráját és helyébe interim bizottságot ne-veztek ki. Az új mezőgazdasági kamarai választásokat január 11-ére írta ki a mi-niszter. Információink szerint a csíkme-gyei Gazdasági Egyesület most állítja össze jelölő listáját és egyben tanácske-zásokat folytat a kormány reprezentánsai-val, amellyel azt akarja elérni, hogy a költséges választást megakadályozza s kö-zösen egy listát állítsanak fel. A jelek sze-rint a meggyezés létre is jön.

★ A RÓM. KATH. NŐEGYLET JÓTÉ-KÖNYVSAZI SZAKOSZTÁLYA halásan közö-ni a következők kegyes adományait, a sze-gény gyermekek felségelyezésére: Sárosy La-jos és Ödön, Szabó Béni, Haas József, Aradi Textilipar, Flagner Frigyes, Szemlér Ferenc-né, Polacekné, Lőrinc Ferencné, özv. Pelleg-rininé, Reif botfalusi el. isk. tanító gyűjtését, dr. Elekcs Györgyné, özv. Tutsek Gyuláné, Meisel Rezsóné, Kohári Lajosné, Barcza Jó-zsefné, Tompa Sándorné.

★ TÖMEGBETEGSÉGEK. Rheuma, csusz és isiasz (ülőidegzsába) a legerjedtebb be-tetegségek közé tartoznak. A hivatalos statisztikák szerint különösen rheumában szenved-nek nagyon sokan. Nevezett betegségek le-küzdésénél kitűnően beváltak a Togat-tablet-ták. Több, mint 6000 orvos rendkívül elismé-ren és dicsőően nyilatkozott a Togat hatá-sáról.

— A HAMIS SZÁZLEJES HOSSZU UTJA. Szilágysomlyóról jelentik: A szilágysomlyói rendőrség a nagyváradi rend-őrséggel karöltve azon fáradozik, hogy az utóbbi időben forgalomba hozott hamis százlejesek készítőit kikutassa. Az egyik somlyói pékmester nemrég felfedezett egy kifliárusnál egy hamis százlejest, mire je-lentette a rendőrségen az esetet. A kifli-árus azt vallotta, hogy a hamis pénz Cior-das Joan nevű volt CFR tisztviselőtől kap-ta. Cior-das pedig azt állítja, hogy ő viszont Cristea postai kézbesítőtől vette át. A rendőrség Cristeat is kihallgatta, ak-elmondotta, hogy a pénz Sajtos János perocsényi gazdálkodó révén jutott hoz-zzá. A vallomások alapján Sajtos letar-tóztatta a rendőrség és szembesítés vé-gett Szilágysomlyóra hozta. Eközben ki-derült, hogy Sajtos sem gyártója a pénz-nek, amennyiben a százlejest Nagyvára-don kapta, ahol nagyobb mennyiségi ha-gymát adott el a piacon. Sajtos meg-említett, hogy valamennyi hagmaárul-társát hamis pénzzel fizették ki. A rend-őrség most ez irányban folytatja a nyo-mozást.

— VISSZAFELÉ SULT EL A SIMPLON EXPRESSZ ELLEN TERVEZETT MERÉNY-LET. Athénból jelentik: A Gheveli és Skm-vica közötti vasuti vonalon macedón meré-nylök bombát helyeztek el, hogy felrobbantsák a Simplon-expresszt. A bomba idő előtt robbant fel, az egyik merénylőt szétépte, a ma-sikat súlyosan megsebesítette. Az expressz sikerült idejekorán megállítani.

— TRENEREK INVÁZIÓJA. Egy olasz sportlap kimutatása szerint Olaszországban ezidőszent nyolcvan külföldi futballista működik. A legna-gyobb számban a magyar trénerek van-nak képviselve.

BUTORAINK

MINŐSÉGE

ÁRAINK

OLCSÓSÁGA

szerették meg gyártmányainknak

ORSZÁGOS HIRNEVÉT

SZÉKELY-RÉTI

ERDÉLYRÉZI BUTORGYÁR R. T.

MAROSVÁSÁHELY

BUKAREST

Meghívásra rajzainkkal felkeressük

II.

Naponként és személyenként
12.— P.-ért.

A legkényelmesebb szálloda, rendkívül leszállított árakkal. — Központi fűtés, fürdő a szobában, lift és telefon.

(Temesvár) A perjámosi Korber-kalapgyár az utolsó hetekben teljes üzemmel dolgozott. A gyár nemcsak nappali, hanem éjszakai menetben is dolgozik, mert legújában berendezkedett nyulszőr kalapok gyártására is, amelyeket eddig Románia területén nem gyártottak.

OXID. 400L.
NICHEL. 600L.

SPECIÁLIS KÖSZÖRÜKÖ ÉS FENŐ
SZIJ, MELY MINDEN PENGÉT AUTO-
MATIKUSAN ÉLESÍT
KELLEMESE BOROTVÁLKOZÁST
BIZTOSÍT
KAPHATÓ DROGÉRIÁKBAN,
KESMÜVESEKNEL, STB.

Allegro

C.I.C. BUKAREST-STR. EMANCIPATĂ 5.

Rádió műsor

Szerda, december 28.

Bukarest. 13: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek. 19.10: Előadás. 19.25: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Zongora-hgv. 21.50: Előadás. 21.45: Hegedűszó. 22.15: Ének-kvartett. — Budapest. 10.15: Weidinger-szalonzene. 15: Déli harangszó. 15.05: Gramofon. 16.50: Diákok felőrája. 17: Az állatvilág zenészek szimf. zenekara. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.50: Siklós Ferenc: A hangosfilm és a némafilm harca. 19: Hgv. Hajós Bálint (ének) és Zsamboki Miklós (gordonka) közreműködésével. 20.10: Játékok (négy egyfelvonásos). Irta és rendezi: Paulini Béla. 21.40: Időjelzés, hírek. Magyar Imre cigányzenekara. 23.10: Időjárásjelentés. 24: A magyar zongoraötös hgv. — Bécs. 12.30: Faltalvonósnyegyes. 13.55: Franz Schreker hang-
lemezek. 14.10: Gramofon. 18.20: Hgv. 18.05: Gramofon. 20.40: Katonazene. 25.05: Gaudriot-jazz.

Csütörtök, december 29.

Bukarest. 13: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek. 19.10: Előadás. 19.25: Könnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Musszorgszkij „Boris Gudunov” című operája. — Budapest. 10.15: Gramofon. 13: Déli harangszó. 15.05: Eugen Stepat balalajka-zenekara. 17: Révész Béla: Mentők a falvakban, városokban. 17.45: Időjelzés, hírek. 18: Mezőgazdasági előadás. 18.50: Kőczé Gyula cigányzenekara. 19.45: Munkásdallár-dák hgv. 20.25: Goldmark „Sába király-
nője” című operája. Utána: Jazz a Royal-étteremből. — Bécs. 12.30: Cerdavonósnyegyes. 13.40: Debiecka Hedvig hang-
lemezek. 14.10: Gramofon. 18.05: Geiger-zenekar. 20.40: Kétzongorás jazz-hgv. 21.55: A bécsi kamarazene. 23.05: Gramofon.

Péntek, december 30.

Bukarest. 13: Gramofon. 18: Katonazene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Zenekari hgv. 21.45: Előadás. 22: Zenekari hgv. — Budapest. 10.15: Köszegváry Erzsébet, Faragó György és Kovács Antal közreműködésével. 15: Déli harangszó. 15.05: A rádió házikvartettje. 16.50: A rádió diáklőrája. 17: Gramofon. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.50: Móra Ferenc felolvasása. 19: A budapesti koncert szalonzenekar hgv. 20.15: Balassa Imre: Petőfi-legendák. 20.45: Toll Árpád és Jancsu cigányzenekara. 22: Külügyi negyedóra. 22.15: Másfélóra könnyű zene. Közben: Időjelzés, hírek. A hgv. után: Bachmann-jazz. — Bécs. 12.30: Silving vonósnyegyes. 13.40: Casals Pablo hang-
lemezek. 14.10: Gramofon. 18.45: Ifj. hgv. Schubert műveiből. 19.45: Hgv. szolisták-
kal. 20.40: Kálmán Imre „A bajadér” c. operettje. 23.15: Fuvószenekar.

Szombat, december 31.

Bukarest. 13: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek. 19.10: Előadás. 19.25: Könnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Szilveszteri tarka est. — Budapest. 10.15: Mándits-szalonzene. 15: Déli harang-

szó. 15.05: Hgv. R. Váró Margit, E. Weich-
hertz Irén közreműködésével. 17: Gyer-
mekek játszóórja. 17.45: Időjelzés, hí-
rek. 18: Helyszíni közvetítés a kiskőrösi
Petőfi-házból. 18.40: Gramofon. 19.55:
Ifj. Bokay János novellája. 20.15: A li-
sieuxi Kis Teréz ének. 21: Ravasz
László dr. előadása: Mérégen. 22 órától

4 óráig: Szilveszteréji kabaré. — Bécs.
12.30: Seidl-zenekar. 14.45: Berg Ármán
hanglemezek. 17.20: Énekkari hgv. Haydn
műveiből. 18.25: Morawetz-zenekar. 21:
Az idők ritmusa, hgv. 23: Szilveszteri ka-
baré. 1.02: Holzer-zenekar. 1.15: Közve-
títés Newyorkból. 1.30: Holzer-zenekar.
2-5: Táncmuzika.

SPORT

A karácsonyi mérkőzéseken az Ujpest szerepelt legszebben

Budapest, december 27.

Az összes jobb magyarországi labdarúgó-csapatok idegenben töltötték a karácsonyt. Olaszország, Németország, Franciaország, Spanyolország, Görögország látta vendégül a magyar labdarúgókat, akik legtöbb helyen sikerrel szerepeltek. Az élsapatok közül az Ujpest kapta a legnehezebb feladatot, azonban ennek teljesen megfelelt. A többiek felsiker-
rel szerepeltek.

Részletes eredmények a következők:

Ujpest—Barcelona FC 4:0 (2:0). Az egyik legerősebb spanyol csapat ellen elért nagy gólarányú eredmény az Ujpest nagy feljavulását mutatja.

Ujpest—Barcelona 3:1 (2:1). A revánsmérkőzést is az Ujpest nyerte meg a félelmetes hírű spanyol bajnoksapattal szemben.

Bocskai—Palermo 3:2 (2:0). Palermo csa-

patát nagy harc után győzte le a debreceni csapat.

Bocskai—US Reggione 3:2. A calabrai mérkőzést is az előző napi gólaránnyal nyerte meg a Bocskai.

Budai 11—AC Padova 2:0 (1:0).

US Alessandria—Budai 11 4:1.

Ambrosiana—Hungária 6:5 (3:2). A Hungáriának az egyik legjobb olasz csapat ellen elért eredménye szép teljesítménynek mondható.

Hungária—La Dominante (Genova) 1:1. A Hungária második mérkőzésének eredménye kudarcra végződött.

FC Genova—Ferencváros 3:1 (1:0).

Ferencváros—Olympique (Marseille) 4:2.

III. kerületi FC—Catanzari 2:2.

III. kerület FC—Messina 1:1.

III. kerület FC—Bari FC 2:0.

Kispest—Brest (Franciaország) 2:0.

NAC és Ripensia győzelmei

A turán levő romániai csapatok közül a NAC és a Ripensia szerepléséről érkeztek hírek. Mindkét csapat jól megállotta a helyét idegen földön.

NAC—Angers 4:1.

NAC—Lorient 3:1.

A Ripensia Franciaországban játszott és egy vidéki csapatot 1:0 arányban győzött le.

Jég-hokkimérkőzések Budapesten

Budapest, december 27.

A bécsi Währing jég-hokki csapat két napon vendégszerepelt a Budapesti Keresztény Egyetemen meghívására a városligeti műjégpályán. Két mérkőzést játszott a BKE ellen a következő eredményekkel:

BKE—Währing 4:0 (1:0, 1:0, 2:0).

BKE—Währing 2:2 (1:0, 1:0, 0:2).

Si,

Ródl,

Korcsolya

legolcsóbb: **TRITSCH-NÉL**
KOLOSTOR-UTCA 20.

Az UTE nyerte meg a Magyar Vízipóló Kupát

Budapest, december 27.

Karácsony első napján játszották le óriási érdeklődés mellett — Horthy Miklós kormányzó is megjelent — a margitszigeti fedett uszodában a Magyar Vízipóló Kupa döntő mérkőzését, mely a világ két legjobb vízipóló csapatát állította egymással szembe. A mérkőzést 5:3 (2:1) arányban az UTE nyerte meg, legyőzve a MAC csapatát. Az újpestiek góljait Bozsi, Vágó, Halassy, Vágó, Vágó dobták, a MAC-ét Kánassy, Vértessy és Vértessy.

A harmadik és negyedik helyért folyó küzdelemből az MTK csapata került ki győztesen, 5:2 (3:1) arányban verve a III. kerületiek csapatát. Brandy (3), Hódy és Hazai dobták az MTK, Holba és Surányi a III. kerületiek góljait.

Pingpong-verseny Temesváron

Temesvár, december 27.

A temesvári sportegyesületek karácsonyra országos ping-pong-versenyt rendeztek. Eddig a női egyes és a női páros bajnoksága dőlt el. A női egyes eredménye: 1. Piso Baba (Arad), 2. Dr. Salamonné (Arad), 3. Lakatos (TAC). A női párosverseny győztese a Piso—dr. Salamonné pár. A verseny nagy érdeklődés mellett még folyik.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Magyarigényi fajtörök és kitűnő asztali borok igen olcsó áron kaphatók Butta Józsefnél, Brassó, Fekete-utca 5. sz. 10 liter vételnél nagy árengedmény. 110128

35 év óta fennálló kávéház helyiségei minden szükséges mellékkel felszerelt. Együtt Nagyváradon, a Nagypiac-téren, a Kereskedelmi Csarnok épületében bérbeadó. Részletes felvilágosítás a titkári hivatalnál kapható, (telefon: 1—29), ahová a bérleti ajánlatok benyújtandók. 110151

Sieben Tage-ra

(negyedévre 120 lej) Brassóban ELEKES-nél fizethet e d! Kapu-utca 6 sz. Telefon: 126 Kézbesítési díj nincs!

Allást keres

Hiel és Tsa szeszárugyára, Codlea, használt Horizontgáztartó keres megvételre. 110168

Allást nyer

Keresek állandó alkalmazásra egy nagyobb vidéki üzem részére egy perfekt, hosszú gyakorlattal bíró Diesel motor kezelőt. Ajánlatok Vashámor címére BATA-MARE küldendők. 110159

Vegyes

Nagyothallás és fülzúgás ellen kérjenek prospektust Németi Mórától, Oradea, Várház-utca 53. 110158

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köte 130 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Dr. Dávid György Román nyelvian és Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánaton.

anító nélkül

való elsőjártására A 200 oldalas könyv ára portómentesen fizetve 80 lej, köte 100 lej.

Megrendelhető a **BRASSÓI LAPOK** KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

ÖNÖKNEK HÖLGYEIM!

Önöknek hölgyeim, kik minden hónapban fájdalmasan megszenvedik tisztulásukat, tanácsoljuk jóakarattal, vegyenek be naponta két ostyát ama szerből mely szenvedéseiket csillapítja és teljes bizonyossággal kiérdemli megelégedésüket.

E szer az „ALGOCRATINE”, mely ugyancsak a legeredményesebben gyógyítja idegszervi és légzőszervi bajaikat, mint például: zsábad, fejfájást, fül- és fogfájást, valamint a spanyolnáthát, mely időszakai változásoknál valóságos réme a emberiségnek.

Tehát egyetlen házban sem szabad hiányoznia az ALGOCRATINE-nak. Bármely gyógyszerárban és drogériában kapható.

„ALGOCRATINE”

Brassó Vármegyei Prefektura
Az I. O. V. megyei hivatala

378—1952 I. O. V. szám

HÍRDETMÉNY

Brassó város és vármegye összes hadi rokkantainak, hadiözvegyeinek és árváinak tudomására hozzuk, hogy a 75. százalékos kedvezményre jogosító CFR sze mélyazonossági könyvecskéket látta moztatását az 1953. évre csak a CFR forgalmi felügyelőségénél (Inspectiuni de Miscare), a főállomások főnökeinél, valamint a CFR kereskedelmi igazgatóságának per miszisztályánál (Divizia Permiselor) lehet elintézni, nem pedig az IOV vármegyei kirendeltségénél.

A rokkantak, árvák, özvegyek, rokkantak feleségei és gyermekei új CFR sze mélyazonossági karnetjeit a jövőben csak is a CFR forgalmi felügyelőségei (Inspectia de Miscare) állítják ki, az I. O. V. vármegyei hivatal által összeállított és benyújtott akták alapján.

A fentemlített karnetekre pózve egyébként 1953. január 1-e után újabb és részletesebb felvilágosítást fogunk adni.

Brassó, 1952. december 22.

Az I. O. V. vármegyei irodájának megbízottja

MINDENÜTT KAPHATÓK

már a

Brassói Lapok

könyvnaptárak

Nagy Regélő naptár 25
Családi naptár 25

A „NEPUJSAG” NAPTÁRAI
Kis Regélő naptár 16
Gazda naptár 16
Előjegyzési naptár 25

Postai rendeléseket csakis a pénz előleges beküldése esetén eszköz-
lünk, portóra még külön 5 Lei kü-
lendő be. — Viszonteladók meg-
lelő árkedvezményben részesülnek.
Bukarestben naptáraink minden újságárusító helyen kapható.

A Brassói Lapok Könyvosztálya

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla